N:o 12. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g. | NORDISKT MUSIKBLAD. | Stockholm den 15 Juni 1892. | Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.) | Årg. 12.

Dina Edling.

Vår Kgl. opera mister med detta spelårs slut en af sina bästa förmågor, en konstnärinna, som kan räknas bland denna scens allra förnämsta prydnader, då fru Dina Edling nu lemnar densamma och träder tillbaka till privatlifvet. Den förlust vår första lyriska scen gör med hennes afträdande derifrån är svår att få ersatt, ty hennes konstnärsskap har varit af så framstående art, hennes sceniska verksamhet så trägen och anlitad, att man knappt förstår, hur Kgl. operan skall kunna undvara henne, särdeles då en röst af det slag, som fru Edlings, och dugande krafter i dessa tider äro så välbehöfliga för operascenen. Och det vissa är, att vår operapublik skall känna en stor tomhet och saknad, då den mister en af operapersonalens mest sympatiska medlemmar, en konstnärinna, som under en lång följd af år med allt skäl omhuldats af denna publik, och ej mindre af konsertsalens, såsom en af dess största favoriter. Den klara och tjusande timbren i hennes stämma, den ofelbara intonationen och det djupt musikaliska uttrycket, den lediga framställningen i äfven mycket fordrande kaloraturpartier, det naturfriska, glada väsendet, som är den starkaste sidan af hennes talang, men ej mindre det kvinliga behag och den varma känsla som tillhör hennes natur — allt detta framstår nu för oss såsom ett solbeglänst minne i den stund vi måste säga farväl åt Dina Edling såsom fästad vid vår operascen. Vi ha visserligen det hopp, att konstnärinnan såsom gäst kommer att ännu en och annan gång lät höra sig der, men detta varder dock mera tillfälligt i så fall. Fru Edling kan emellertid blicka tillbaka på en konstnärsbana af mycket stora meriter. Hennes stämma har vis serligen med hennes flitiga tjenstutöfning och villighet att sjunga partier, som ej legat så väl för hennes röst och derför ansträngt densamma, rönt något inflytande af tiden, men detta märkes knappast annat än i sångpartier, hvilkas höjd icke lämpar sig för hennes organ, och af roler, till hvilka detta hänvisar henne, är hennes repertoar så rik, att man väl kunde vara nöjd om man åtminstone för dessa ännu fått behålla henne. Man må dock ej heller undra på att hon med makt känner sig dragen till hus och hem; pligter och lycka der hafva en lätt förklarlig dragningskraft, och en konstnärsbana, om äfven så ljus lycklig som fru Edlings, kan till slut blifva tröttande.

Dina Edling.

I det vi nu vid fru Edlings afsked från operan uttala den varma tacksamhet vi känna för hvarje ädel konstnjutning hon skänkt oss under sin mångåriga verksamhet der, ha vi också velat vid detta tillfälle å nyo framställa bilden af den älskliga konstnärinnan, hvars lefnadsteckning inledde denna tidnings 8:de årgång, och bifoga dertill några biografiska uppgifter samt en kompletterad förteckning öfver de roler hvari hon uppträdt.

Bernhardina Edling, född *Niehoff* är född d. 14 nov. 1854 i Kristianstad, der hennes fader

hade anställning som musiker. Denne flyttade sedan öfver till Ystad, och då hon der tidigt väckte uppmärksamhet genom sin präktiga röst, blef hon genom musikvänner i denna stad, bland hvilka främst den musikaliske apotekaren G. Smith, i hvars hem hon var mycket omhuldad, satt i tillfälle att komma till hufvudstaden och fullkomna sin talang i Musikaliska akademien. 1872 blef hon der intagen som elev i prof. Günthers sångklass, afslutade med heder studierna vid konservatoriet 1876 och debuterade derefter samma år å Kgl. operan d. 2 juni med stor framgång som Adina i »Kärleksdrycken». Följande år debuterade hon ytterligare som Alice i »Robert» och Pamina samt blef 1 juli detta år med kontrakt fästad vid Kgl. operan. Bland roler som sedan införlifvats med hennes repertoar kunna i främsta rummet nämnas: Susanna i »Figaros bröllop», titelrolerna i »Carmen» och »Mignon», fru Ström i »Muntra fruarna», Fatima i »Oberon», Bertha i »Nürnbergerdockan», Rosina i »Barberaren», Zerlina i »Don Juan» och »Fra diavolo» och hennes sist creerade roler: Lola i »På Sicilien» och Laura i »Gioconda». För öfrigt har hon uppburit följande partier: Anna i »Friskytten» och i »Wermländingarne», Bertha i »Profeten», Amneris i »Aida», Zephyrine i Diamantkorset», Rose Friquet i »Villars dragoner», Marie i »Regementets dotter» och i »Czar och timmerman», Zelida i »Konung för en dag», Adalgisa i »Norma», Iphigenia i »Iphigenia i Aulis», Inez i »Afrikanskan», Kiva i »Karpathernas ros», Marcellina i »Vattendragaren», Mathilda i »Wilhelm Tell», Giovanna i »Ernani», Puck i »Oberon», Arlette i »Jean från Nivelle», Betty i »Silfverringen», Ileana i »Neaga», Brigitta i »Den svarta dominon», Diana i »Kronjuvelerna», Bera i »Harald Viking», Rose i »Andorradalen», Serpina i »Ett litet huskors», Chimène i »Kungen har sagt det», Praskowja i »Nordens stjerna», Olympia-Antonia-Stella äfvensom modern i »Hoffmans sagor», Meala i »Paul och Virginie», Gemma i »I Firenze», Mallika i »Lakmé», Nils i »Diamantbröllopet».

Äfven såsom konsertsångerska i oratorier och kantater samt såsom romanssångerska har fru Edling inlagt stor förtjenst.

Fru Edling ingick 1882 äktenskap med ingeniör Edling i Upsala. Hon blef 1885 medlem af Musikaliska akademien och erhöll 1890 medaljen Litteris et artibus. Under de senare åren har hon äfven som sånglärarinna varit ganska verksam.

Den entusiastiska hyllning, för hvilken konstnärinnan var föremål på sin recettafton d. 31 sistl. maj, bar tydligt vittne om hur högt hon är värderad af operapubliken, som då så talrikt infunnit sig att bringa henne sitt tack för den långa utmärkta verksamhet hon här utöfvat i konstens tjenst. Sex à sju lagerkransar och en oräknelig mängd blommor samt flerfaldiga inropningar efter hvarje akt visade tillräckligt med hvilka stora sympatier hon här omfattats. Efter operans slut nödgades hon slutligen framträda framför jernridån och mottog, synbarligt rörd, de närvarandes stormande ovationer. En varm hyllning egnades konstnärinnan äfven vid hennes sista uppträdande söndagen d. 12 juni, då publikens fåtalighet helt visst var föranledd af den föreställningen, att hon på sin recettafton hade sitt sista uppträdande.

Förlusten af fru Edling såsom stadigvarande fästad vid vår k. operascen mildras af det hopp att man så ofta som möjligt der skall få helsa henne åter som en kär gäst.

Nedanstående uppsats har insändts från hr Norén. Vår artikelförfattare, A. L., har anhållit få ledsaga densamma med några noter.

Genmäle till A. L.

Då Red. i Musiktidningens sista nummer före sommarsemestern beviljat plats för ett bemötande af A. L:s i förra numret införda artikel »Westphalism i Sverige» med vilkor, att det blir kortast möjligt, torde jag, under hänvisning till nämnde artikel, f. n. inskränka mig till följande.

Först tackar jag uppriktigt A. L. för den uppmärksamhet, han egnat »Valda koraler i gammalrytmisk form» och särskildt för det välvilliga erkännandet, att hans »reflexioner» på intet sätt vilja »förringa arbetets stora företräden, *särskildt i fråga om häfdandet af sextaktens rätt*». Såväl af de här understrukna orden som af artikeln i öfrigt framgår, att A. L. väsentligen accepterat den specifikt Aristoxeniska teorin för den sextidiga takten t. o. m. i fråga om hvad Aristoxenos kallar »dess tvåfaldiga diairesis» eller hvad man förklaringsvis plägar beteckna såsom en regelbunden omvexling emellan rent »joniska» takter och »trocheiska dipodier» (A. L.: $^3/_2$ och $^6/_4$ takt). Men hvem är det vi hafva att tacka för framdragandet af teorin för sextakten, om icke just Westphal? På samma gång jag derför med synnerlig fägnad konstaterar, att A. L. i denna vigtiga del sjelf hyllar »Westphalismen», kan jag ej undertrycka min förvåning öfver, att han fyller hela sin uppsats med »reflexioner», som väsentligen innebära ett förringande af — just den Aristoxeniska teorin för den egendomliga sextidiga takten, medan han om samme musikteoretikers teori för enkel och sammansatt tretidig och fyrtidig takt, för »stigande» och »fallande» rytm, för periodbyggnad m. m. inte yttrar ett ord. Råkar inte A. L. härvid i uppenbar sjelfmotsägelse?[1]

Men det är kanske hufvudsakligen mot *vår* framställning och behandling af merbemälda teori öfverhufvud och af sextakten i synnerhet, han drager i härnad. Ett fullständigt vederläggande af A. L:s anmärkningar skulle kräfva mer utrymme än som nu står oss till buds. För tillfället inskränka vi oss derför till följande erinringar.

1) Såväl af »inledningen» som af arbetet i öfrigt framgår tydligt, att vi i likhet med Westphal ingalunda underskatta den moderna taktindelningen medels taktstreck. Tvärtom hafva vi tydligt visat, både att vi väl känna taktstreckets historia och betydelse, och att vi omsorgsfullt använda detsamma. För vårt sätt att placera taktstrecket i sextidig takt med stigande rytm hafva vi bjudit skäl, som A. L. i sin uppsats ingalunda vederlagt[2]. Då A. L. i afseende på vårt vädjande till hela den moderna musiklitteraturen och der ymnigt förekommande sätt att placera taktstrecket vid sextidig ($^3/_4$) takt med stigande rytm försäkrar, att »antingen måste vi hafva misstagit oss om rytmen, eller ock har vederbörande tonsättare placerat taktstrecket rasande», så gifves äfven en tredje möjlighet, nemligen

[1] Motsägelsen kan jag icke inse. Vill förf. fortfarande hysa den tron, att teorin för sextakten är »specifikt» aristoxenisk, ehuru jag visat, att en koralist oberoende af antika föreställningar gjort alldeles samma taktindelning som förf., så kan jag icke hjelpa det. Orsaken åter, hvarför jag icke gjort »reflexioner» öfver tre- och fyrtakt m. m., var helt enkelt den, att utrymmet icke medgaf det och att sextakten närmast intresserade mig, emedan förf:s försök att sätta ett större antal koraler i sextakt utgör det egentligen originella i hans koralbok — såsom jag ock i min artikel nämnde.

[2] Jag har först och främst visat, att betoningen icke alltid *är* sådan förf. *tror* den vara det, och tör det andra har jag medgifvit, att taktstrecket må sättas framför en tillräckligt »stark» tonvigt, äfven om den icke alltid skulle vara den starkaste. Sist nämnda nödfallsmedgifvande är grundadt på ett förhållande, som förf. ej synes hafva nog reflekterat på, nämligen att den moderna rytmen är så oerhördt rik och växlande, att ett placerande af taktstrecket framför hvarje starkaste stafvelse skulle alldeles upphäfva en regelbunden taktindelning. Man får således nöja sig med att placera det så, att oegentligheterna blifva *minst* stötande Orsaken hvarför ej taktstrecket kan omflyttas t. ex. i förf:s nr 60 är den, att då skulle de alldeles tonlösa stafvelserna ge (i många,gånge) och da (i gjorda, smorda) komma på första taktdelen, hvilket stöter *mer*, än om relativt starka (ehuru af alltid de starkaste) stafvelser komma på samma taktdel. För öfrigt är verkligen särskildt i denna koral, sådan den nu står, första taktstafvelsen oftare än den tredje den logiskt starkaste. Redan i första punkten: »Hell konung, säll och lyckosam, För Herrans folk du drage fram, Och Herren för dig gånge» — är stafvelsen ko- nästan lika stark som säll, lyck- afgjordt starkare än -sam, Herr- starkare än folk, dra- visserligen svagare än fram, men Herr- nästan starkare än för, och naturligtvis i gånge första stafvelsen den starkare. Rytmen är således här snarare fallande än stigande, och taktstrecket endast undantagsvis (och då oundvikligt för konseqvensens skull) anbragt i strid mot regeln.

att A. L. ej nog uppmärksammat det faktiska förhållandet och derföre sjelf misstagit sig[3]. Vi bedja enträget A. L. och alla som dela hans mening att med särskild hänsyn härtill noggrannt studera musiklitteraturen, ur hvilken vi, om utrymmet medgåfve, skulle kunna uppvisa otaliga exempel på, att vår sats är riktig och i hvilka en annan placering af taktstrecket skulle, särskildt i följd af den ofta förekommande omvexlingen i samma stycke mellan takter med *stigande* och takter med *fallande* sextidig rytm och hela styckets periodbyggnad, vara rent af omöjlig eller totalt förderfva taktbehandlingens rytmiska åskådlighet. A. L. kan ju till en början försöka sig på att utan notvalörernas förändring omplacera taktstrecken i åtskilliga af vårt arbetes koraler i sextakt. Också tyckes han sjelf ana ohållbarheten af sitt mot oss riktade generella klander, då han säger, att i sextakten har både 1:a, 3:e och 5:e taktdelen så pass stark betoning, att hvilken af dem som helst kan börja takten[4]. Just *vårt* arbete framhåller sextaktens egendomliga, starkt fördelade betoning, särskildt vid *upplöst* sådan, der vi satt accent öfver alla de nämnda taktdelarne. Eljest ha vi i regeln satt accenten endast öfver ictus-delen, den *starkast* betonade[5], hvarmed *icke* är sagdt, att de andra alls icke ha någon betoning. — För öfrigt hafva vi om den moderna taktläran blott sagt, att den i och för ett korrekt, klart och skönt återgifvande af den för *örat* förnimbara rytmen nödvändigt kräfver *som komplement* en sant vetenskaplig teori för den musikaliska rytmen. Att hvarken Lussys eller Riemans teorier, specielt i fråga om teorin för *den rytmiska takten*, kunna i empirins allmängiltiga noggrannhet och framställningens vetenskapliga klarhet och konsequens gå upp emot den Aristoxeniska af Westphal framställda teorin, derom ha våra allvarliga studier på området fullt öfvertygat oss. — Vi uppmana lifligt för frågan intresserade musici att sjelfva studera hithörande arbeten, ännu, tyvärr, så obekanta i Sverige, och sedan sjelfva döma utan att låta sig påverkas af prejudicerande, ej så litet tendentiösa »reflexioner», äfven om de komma från det af oss alla värderade märket A. L. Ämnet är ytterst intressant, det kunna vi försäkra, och början kan ju göras med att noggrannt studera inledningen till »Valda koraler».[6]

2) Trots sitt tal om »arcanum», torde A. L. vid närmare undersökning få nödgas erkänna, att de gamla koralerna (det gläder mig innerligt, att i A. L. hafva en kunnig och talangfull medkämpe för återbördande af deras gammalrytmiska form) låta sig *med väsendtlig trohet mot deras rytmiska ethos* korrekt och skönt framställas enligt den Aristoxeniska teorin för tretidig, fyrtidig och sextidig takt.

Teorin för den enkla och sammansatta fyrtidiga takten spelar härvid nästan lika vigtig roll som teorin för sextakten (jfr arbetet, af hvars 66 melodier 1/3 ha sextakt, flertalet öfriga enkel eller sammansatt fyrtakt!). Att särskildt sextaktsteorin på ett öfverraskande klart och skönt sätt löser en hel mängd gamla koralers hittills olösta taktproblem, derom kan hvar och en öfvertyga sig sjelf, om man jemför respektiva koraler i vårt arbete med samma koraler i de ypperste tyske forskares verk, t. ex. prof. Wolfrums 1891 utkomna ypperliga verk, der koraler med de mest monströsa *taktblandningar* i brokigt virrvarr framträda förtecknade 4/4 3/2 6/4, men som låta sig korrekt taktbehandlas enligt Aristoxeniska sextaktsteorin. Det är om sådana, i alla händelser förkastliga taktvexlingar, vi talat, ej om taktvexling särskilda satser emellan. Sådana taktproblem har Winter-Hjelm ej löst, liksom han ej heller har prioritetsrätt på 77-ans enkla, klara taktbehandling.[7])

3) Hvad beträffar A. L:s något väl tvärsäkra påstående, att min framställning rörande s. k. taktvexling icke har hemul i den grekiska antiken, särskildt i fråga om vexlingen mellan »jonici a minore» och »trocheisk dipodi», så har A. L. gjort sig skyldig till en hos den Aristoxeniska teorins motståndare vanlig grof missuppfattning. Denna senare består deri, att man låter allt hvad äldre och nyare författare i *grekisk metrik* lärt utan vidare sammanfalla med hvad Aristoxenos lärer i *musikalisk rytmik*, ehuru ingen kunnat klarare särhålla *poetisk metrik* och *musikalisk rytmik* än just Aristoxenos, hvilken man derigenom visar sig icke hafva grundligare studerat.[8]) De äldre författarne i grekisk metrik (en Heliodorus, Hephæstion, Longinus m. fl.), som lefde under romerska kejsartiden, således omkr. 300—500 år *efter* Aristoxenos, behandlade metriken alldeles söndrad från rytmiken, lärde att den *långa språkstafvelsen* i poesin konstant har den *kortas dubbla längd* (rakt stridande mot Aristoxenos' fina, korrekta framställning) och uppställde sina metriska lagar och schemata derefter. Så uppstodo en mängd konstiga »versfötter», grumliga förklaringar af sådana, besynnerliga taktblandningar och metriska schemata, som hade föga eller intet gemensamt med Aritoxenos' *rent musikaliska* »pus» (pl. »podes») i betydelse af »*rytmisk takt*», hans *rent musikaliska periodbyggnad* med deri ingående pauser, taktupplösningar och taktsammandragningar, katalexis m. m. Tyvärr är musiken till de grekiska skaldeverken på få rester när för evigt förlorad. Men så mycket kan med ledning af Aristoxenos, grekernas och en af verldens ypperste musikteoretici, med säkerhet sägas, att denna musiks rytmiska taktformer och periodbyggnad i många fall måste ha gestaltat sig helt annorlunda än enligt många af dessa konstiga »versfötter» och metriska schemata. Häraf framgår oförtydbart ohållbarheten af A. L:s endast på *metriken* stödda anmärkningar mot mitt förmenta »alldeles oantika» förfarande och framställning. Hvad särskildt A. L:s förklaring af »Anaklasis» angår, så är den *icke* Alexandersons, hvilken finner den »besynnerlig», utan återfinnes i Scholierna till metrikern Hephæstions Enkeiridion, der den har intet att göra med *musikalisk* tolkning enligt den af Aristoxenos lärda »tvåfaldiga diairesis» af en »hexasämos megethos», en två-

---

[3] Jag har ej alls yttrat mig om det faktiska förhållandet, utan endast sagt, att *om* detta *är* sådant som förf. påstår, så måste (förutsatt att att han ej misstagit sig om rytmens art) taktstrecket vara anbragt mot regeln. Eller hvarför skulle just i sextakter taktstrecket hafva en helt annan betydelse än i alla andra rytmer, nämligen att vara ett accenttecken? Det vore ju en vidunderlighet utan like, den alla aristoxeniska lagar i verlden ej skulle kunna förklara. Om nu ej andra skäl och för att undvika en *ännu* större olägenhet (se föreg. not) taktstrecket (i sextakter så väl som i andra) *måste* någon gång placeras mot regeln, så utgör ju detta ingen giltig grund för att ej, så ofta detta möjligen kan ske, äfven i sextakter placera det *i enlighet med* regeln (exempelvis i det anförda fragmentet af Neckens polska).

[4] Se föregående noter.

[5] Nej, detta är just hvad förf. mycket ofta icke gjort. I n:r 3 t. ex. bör Han hafva ictus-accent, i n:r 9 man(dom), lif, fö(restod), i n:r 17 mig, in(söft), i n:r 19 li(der), (Get)se(mane), tröst(eländer), i n:r 33 led, rät(ta), i n:r 39 ing en), kötts(ligt), nå(dens), i n:r 41 dag, synd(aträl), i n:r 47 in(nerlig), gläd(je), i 54 b tac(ka), lof(va), öd(mjukt), i 60 vis(doms), gju(ta), stark(het), (om)gjor(da), i 62 ko(nung), all(maktsband), tå(lamod), man(namod), arf(vedel) o. s. v. I stället har förf. flerstädes betonat tredje taktdelen såsom ictus i strid mot all förnuftig deklamation.

[6] Jag antager, att denna uppmaning åtminstone icke är riktad till mig, som varit den förste i Sverige som redogjort för Westphals rytmiska forskningar öfver »Aristoxenos von Tarent», och jag vågar tro att artiklarna derom i Sv. Musiktidning (1883 n:r 16—18) icke äro mera tendentiösa än förf:s inledning. Att förf. längre ned kan förekasta mig, att jag icke särhållit poetisk metrik och musikalisk rytmik, visar blott att förf. icke alls läst dessa mina artiklar. Ej heller torde förf. särdeles djupt hafva satt sig in i Lussy, hvilken verkligen är den ende, om hvilken med afseende på den moderna musiken kan sägas detsamma, som förf. säger om Aristoxenos med afseende på den antika, nämligen att han bygger »uteslutande på en grundlig empirisk undersökning af den faktiskt bestående vokala och instrumentala musiken, hvilken han liksom blott troget aflyssnat dess inneboende rytmiska lagar och former». Westphal deremot har gått till undersökningen af den nyare musiken med antika teorier på förhand inrotade i hufvudet, och sådant plägar enligt vanligt språkbruk kallas just för — prejudice!

[7]) I hvad mån förf. sjelf lyckats lösa problemen, har jag beträffande sextakten sökt visa i min föregående artikel. Att icke Winter-Hjelm har prioritet på 77-ans lösning, är mycket möjligt; kanske är det någon annan, ännu tidigare, och lika litet från antiken påverkad koralbearbetare.

[8]) Se noten 6 och alla mina föregående artiklar i ämnet.

faldig delning af den sextidiga takten (såväl en »jonicus a minore» som en jonicus a majori»): 2+2+2 och 3+3 (eller 3×2 och 2×3 taktdelar) med betoning derefter. Vill A. L. noggrannt observera den korta kolabyggnaden och tilltänka de vid musikaliskt utförande oundgängliga pauserna, så finner han t. o. m. hos Alexanderson, sid. 162, ett exempel på anaklasis-takter som finna sin fulla motsvarighet i vår, af A. L. gillade, koral n:o 31. [9])

För öfrigt har jag tydligt nog angifvit, att den moderna musiken kan hafva former, som icke hafva full motsvarighet i antiken. Mot A. L. håller jag före, att det enkla förklarar det sammansatta, icke tvärtom. I musiken kände och använde antiken upptakten, och den Aristoxeniska rikt utbildade taktläran har äfven för den moderna musikens strängt rytmiska former evigt bestående värde.

Till sist: tack för ordbytet och låt oss alltid mötas aktningsfullt mot hvarandra såsom samvetsgranna musikaliska sanningssökare anstår!

Richard Norén.

[9]) Jag har förgäfves letat i både Westphal och Alexanderson, men ingenstädes, ej ens hos den senare sid. 162, kunnat finna någon motsvarighet till förfs formel ⏑ ⏑ — — — ⏑ — ⏑. Öfverallt möter deremot formeln ⏑ ⏑ — ⏑ — ⏑ — —. Till dess motsatsen är uppvisad, måste jag således framhärda i min »tvärsäkerhet». Jag tillägger blott att Alexanderson, hvars bok utkom 1877, synbarligen är väl förtrogen med Westphals till den tiden utkomna skrifter. Naturligtvis har han då ej kunnat känna dem, som utkommit på 80 talet, men jag har ej heller, vid genomseende af »Aristoxenus von Tarent» och »Die Musik des griechischen Altherthums», kunnat finna att Westphal gör någon min af att hafva ändrat sin tidigare ståndpunkt i nu i fråga varande afseende.

Mycket vore att tillägga, men sättaren väntar. Jag slutar med att äfven å min sida skyldra med värjan efter ärlig strid med en nobel och skicklig motståndare, hvars nit och entusiasm för sin sak jag beundrar, äfven om jag måste trukta att hans ifver tills vidare något grumlat hans klara blick. *A. L.*

Gamla operor i ny upplaga.

För två år sedan innehöll denna tidning en uppsats om utgifvandet i klaverutdrag af äldre operor i ny upplaga och bearbetning under titel »Beliebte Opern aus früherer Zeit im vollständigen Clavierauszug mit Text (Gesang und Clavier) unter hinzufügung des vollständigen Dialogs, nach Partitur berichtigt und neu bearbeitet von Richard Kleinmichel». Samlingen har utkommit i serier om 10 stycken operor, obundna till 4—6 mark, bundna till 1 mark högre pris. Hela första serien kostar 40 mk (bunden 50 mk), andra serien 43 mk (b. 53). För innehållet af de två första serierna har förut redogjorts (se Sv. Musikt. 1890 N:o 18); då nu tredje serien är komplett utkommen (pr. 48 mk. — bund. 58 mk), må här dess innehåll meddelas. Helt visst skola dessa äldre operor ännu intressera mången i vår tid, synnerligast de af sista serien, bland hvilka några fortfarande uppföras, och andra verk i denna samling vore säkert lämpliga att användas af sångsällskap och för sällskapsteatern till både nytta och nöje. Vid nedan följande förteckning, som börjas med N:o 21 i fortsättning från föregående serier och slutas med N:o 30, är inom parentes utsatt pris på obundna exemplaret, Vi sätta för korthetens skull kompositörens namn främst.

Domenico Cimarosa: *Die heimliche Ehe* (6 mk), E. N. Méhul: *Der Schatzgräber* (4 m.), Peter von Winter: *Das unterbrochene Opferfest* (5 m), P. A. Monsigny: *Der Deserteur* (4 m.), Adolf Adam: *Die Schweitzerhütte* (4 m.), Ferdinand Hérold: *Der Zweikampf* (5 m.), A. Fr. Boieldieu: *Rothkäppchen* (5 m.), Giacomo Rossini: *Tancred* (4 m.), Vincenzo Bellini: *Die Puritaner* (6 m.), W. A. Mozart: *Die Entführung aus dem Serail* (5 m.).

*Georgina Sommelius.**

Tungt och doft kring Arnos stränder
Hörs i kvällen klockan klinga.
Mot den höga katedralen
Fram en svartklädd skara går.
Tåget nalkas. Här är platsen
För de höga, för de ringa,
Här ett slut på sorgen, striden
Lefnadströtte vandrarn får.

Tåget stannar. Här är platsen,
Här sin hvilostad hon finner,
Här i grafven skall hon bäddas
Näktergaln från höga Nord. —
Fram mot målet menskan sträfvar
Och af lefnadsfröjd hon brinner,
Men när kraften bryts, hon längtar
Gömmas i den vigda jord.

Liten fogel högt på grenen
Älskar kvittra, älskar larma,
Rösten sviker, sången tystnar
Och den lilla tynar af.
Äfven hon den blida, väna
Sångerskan, den hjertevarma,
Anslog känslans veka strängar
Och sitt lif åt sången gaf.

Hennes lefnadssaga lär oss,
Hur för konsten varmt hon brunnit,
Hur hon fräjdat svenska namnet
På sin korta vandringsfärd,
Hur hon, svag och bräcklig vorden,
Öfver smärtan seger vunnit,
Tills hon gaf sitt lif åt döden
Som en sista offergärd.

* * *

Vid Ångermanelfvens leende stränder
Hon fostrades upp af vänsälla händer
I kärleksfull vård
På fädernegård,
I husliga slöjder,
I lekar och fröjder,
I saga och sång. -- Hur lärde hon då,
Fast ännu ett barn, att sången förstå?

Af skogarnes suck och vindarnes sus,
Af bäckarnes hopp och forsarnes brus,
Af bölfjornas glitter
Och foglarnes kvitter,
Af blommornas krans
Och elfvornas dans,
Af sommarens ljus om natten på fjällen,
Af norrskenets prakt i vintriga kvällen?

Så växte hon opp i barndomens dager
Bland syskonen kära till ungmö så fager.
Som fågelen bort
Ur bo't inom kort
På längtande vingar
I rymden sig svingar,
Så ilar hon ut från den husliga härd
Att pröfva sin flygt uti tonernas värld.

Mot södern hon går, från fjällen, från skogen,
Den heliga konsten vårdande trogen,
Och elden, som glödde,
Triumferna födde,
Buketternas fall
Applådernas skall,
Och tjusad en värld för sångerskan låg
Hvarhelst hon går fram i segrande tåg.

Ett barn af vår karga, fattiga nord,
Hon älskade Söderns rikare jord
Der vann hon ett namn
Der fann hon en famn,
Ett älskande hjerta
I fröjd som i smärta,
En make, som delar triumfernas skatt,
En make, som tröstar i lidandets natt.

Triumfernas barn, ett lidandets vorden,
Hon längtade åter till fädernejorden,
Till barndomens strand,
Till skogarnes land,
Till doftande häckar
Och sorlande bäckar.
Hon kom — men döden skoning ej gaf
Nu ligger hon, fjärran, bäddad i graf.

* * *

Tungt och doft kring Arnos stränder
Hörs i kvällen klockan klinga,
Från den höga katedralen
Sorgeklädda skaran går.
Tåget syns ej mer. Från templet
Hörs ej längre klockan ringa;
Men en ensam man, af sorgen
Tärd, vid grafven ännu står.

Det är maken. Ej från platsen
Kan han vika, ej från båren;
Död hon hvilar, hulda makan,
Bäddad i den vigda jord.
Se, en son af Södern böjer
Knä vid griften, ljuter tåren!
Outsägligt har han älskat
Näktergaln från höga nord.

Erik Sellin.

* Då vi införa detta varmhjertade poem till minne af den hädangångna konstnärinnan, hvars nekrolog och porträtt förekommer i Sv. Musiktidn. n:o 7, gå vi härmed till mötes en önskan af hennes sörjande make. Poemet lär förut varit synligt i Östgöta-Kuriren.

Musikpressen.

På Albert Lundquists förlag har utkommit:

För piano 2 händ.:

Ika: *Vid slottsruinen*, vals. Pris 1 kr.

Wejdling, Henning R.: »*I Bataljen*, vals, tillegn. underlöjtn. v. Kgl. norra skånska infant. reg. hr Ludvig Kruse. Pr. 1 kr.

För en röst med piano:

Sjögren, Emil: *Fyra nya sånger*. N:o 1. »Och inte vill jag sörja men sörjer ändå» (e—g), N:o 2. »Saa standsed og der den blodets ström» (c—e), N:o 3. Visa (a (c)—f), N:o 4. »I dödens tysta tempelgårdar» (a—e). Pr. 1 kr 50 öre.

Förster, Rudolf: »*En vals med dig*», populär sångvals. Pr. 50 öre.

Lars Bondesons *Variété-kupletter och Visor*, 3:dje och 4:de häftet à 1 krona.

Den första af valserna för piano, försedd med en litografisk vy af Borgholms slottsruin, inledes med en ganska vacker introduktion och har för öfrigt bättre innehåll än vanlig dansmusik. I något mera gammalmodig stil är hr Wejdlings, tydligen endast för balsalen komponerade. Sjögrens sånger äro de mest betydande af ofvannämnda musikalier. De likna sina föregångare i afseende på originela harmonier och modulationer. En något allvarlig stämning genomgår dem alla; N:o 2 är till och med ett dystert stycke, till ord af Jacobsen, men, som vi tycka, det intressantaste i samlingen. Ett dubbel-b (hess-ess) i ackompanjemanget på andra sidan af denna sång (sid. 4) är troligen tryckfel. Ett gifvet sådant är sid. 8 ordet kür i st. för kär.

I Bondesons kupletter återfinnas gamla melodier, tillyxade efter behag för att passa till orden. Beträffande dessa hade en så osmaklig visa som »Influensan» gerna kunnat uteslutas ur samlingen.

Senare har oss tillsändts, på samma förlag utkomna:

För sång och piano:

Saloman, Siegfried: *10 Visor och Sånger för små och stora*. Häftet 2. Op. 37. Innehåll: Natten (ord af Victor Rydberg), 2. Siris vaggvisa (K. A. Melin), 3. Fågeln på frusen gren, 4. Oraklet (A. T. Gellerstedt), 5. »Jag är en nordisk flicka» (Ernst Björk), 6. Fru svala (G. C. Dieffenbach), 7. En liten körsven (C. D. af Wirsén), 8. Landtmannens sommarsång (J. O. Wallin), 9. Granen (C. F. Dahlgren), 10. Signes visa (ur »Humleplockningen» af K. A. Melin).

Detta rikkaltiga sånghäfte, en fortsättning af den i julas ett år sedan utkomna samlingen »Till jul och nyår,» innehåller, som man ser, tonsättningar till dikter af värderade svenska skalder, och en dikt i öfversättning från tyskan. Skulle vi särskildt utmärka några af dessa förtjenstfulla sånger, vore det den nätta Siris vaggvisa och »Fågeln på frusen gren» samt de tre följande, lifliga och komiska sångerna. I N:o 1 är i synnerhet början (4/4 takt) anslående. Det musikaliska uttrycket är väl träffadt i dessa sånger, harmoniseringen i allmänhet osökt och ackompanjemanget enkelt men vackert och vårdadt, såsom man kan vänta af en så gedigen tonsättare som hr Saloman. Priset på häftet är fabulöst billigt, 1 krona för 22 notsidor. Detta bör ock bidraga till välförtjent spridning af detta sånghäfte.

Dödsfall inom musik- och operaverlden

1891 (—90).

Abbot, Emma, miss, berömd amerikansk sångerska, † i Salt Lake City, i jan.

Alary, J. E. A., komponist, f. 1814 i Mantua, † i Paris, slutet af april.

Ambrosi, Ferdinando, tenorsångare, f. 1846, † i Pera (Konstantinopel) på våren 1891.

Blauwert, Emile, belgisk barytonist, † 3/4 i Brüssel, 48 år.

Bloch, Rosine, fransk mezzosopransångerska, † i Monte Carlo, 42 år.

Cellier, Alfred, engelsk komponist, f. 1844, † 28/12.

Dahl, Balduin, dansk orkesterdirigent, f. 6/10 1834 i Köpenhamn, † nära Köpenhamn 3/6.

Delibes, Leo, berömd fransk komponist, f. 1836 i St. Germain du Val, † i Paris 16/1.

De Swert, Jules, berömd violoncellvirtuos och komponist, f. 15/8 1843 i Löwen, † i Ostende 24/2.

Emmerich, Robert, komponist, f. 1836 i Hahnau, † i Baden-Baden 11/7.

Faccio, Franco, orkesterdir. vid Scalateatern och konservatorieprof. i Milano, komponist, f. 1841 i Verona, † i Monza juli.

Fogelberg, Gunnar, svensk sångare och sånglärare, f. i Trollhättan 1840, † i Stockholm 9/12 1890.

Gade, Niels, Wilhelm, berömd dansk tonsättare, f. 22/2 1817 i Köpenhamn, † derst. 28/2 1890.

Gläser, A. E. F. Joseph, bekant dansk tonsättare, f. i Böhmen 25/11 1835, † i Köpenhamn 29/9.

Haupt, K. A., utmärkt orgelspelare, f. 1810 i Kunern (Schlesien), † 4/7 i Berlin.

Heckman, Robert, utmärkt violinist och qvartettspelare, f. 3/11 1848 i Mannheim, † 24/11 i Glasgow, under en engelsk konserttur.

Hitz, Frans, pianokomponist, † i Honfleur, 63 år.

Kindermann, August, berömd barytonist, f. 6/2 1816 i Potsdam, † 6/3 i München.

Leybach, Joseph, bekant pianokompositör, f. 1817 i Gambsheim (Elsass), † 23/5 i Toulouse.

Litolff, Henry Charles, pianovirtuos, komponist, musikförläggare, f. 1818 i London, † 5/8 i Paris.

Lund, Jakob, musiker, f. d. fanjunkare vid skånska husarregementet, f. 1815 i Helsingborg, † derst. 22/7.

Lundström, Joh. Fredr., musikdirektör, violinist i hofkapellet, f. 1819 i Stockholm, † 26/12.

Malmsjö, Joh. Gust., bekant svensk pianofabrikant, f. 14/1 1815 i Gårdstånga socken (Skåne), † i Göteborg, der han hade sin fabrik, 13/9.

Ohlson, Joh. Ludvig, organist, musikdirektör, instrumenthandlare i Stockholm, f. 9/5 1838 i Nerike, † härst. 14 okt.

Pacius, Fredrik, finsk tonsättare, f. 19/3 1809 i Hamburg, † i Helsingfors 8/1.

Paulli, Holger Simon, förtjenstfull dansk musiker, prof. och kapellm. i Köpenhamn, f. 1810 och † derst. 23/12.

Reszke, Josephine de, baronessa Kronenberg, utmärkt f. d. operasångerska i Paris. † i Warschau, slutet af febr.

Pettersson, Peter, f. d. musiklärare vid K. Krigsskolan på Karlberg, f. 1813, † å Karlberg 16/8.

Præger, Ferdinand, god pianist, komponist, f. i Leipzig, † nära London, 72 år.

Taubert, Karl Wilhelm, tysk komponist och pianist, f. 23/3 1811 i Berlin, † derst. 7/1.

Verhulst, Jean, förtjenstfull holländsk komponist, f. 19/3 1816 i Haag, † derst. 17/1.

Vidal, Louis Antoine, fransk violoncellist och musiklärd, f. 10/7 1820 i Rouen, † i Paris, slutet af mars.

Vitu, August, skriftställare, musikkritiker, † i Paris 4/8, 68 år.

Weber, Wilh. Edv., berömd fysiker och utg. af skrifter i akustik, prof. i Göttingen, † derst. 87 år.

Westerdahl, Olof, utmärkt flöjtist, f. 1817 i Nykils församl., † i Linköping 8/12.

Wilt, Marie, fru, född. Liebenthaler, berömd tysk sångerska, f. 1833 i Wien, † derst. 24/9.

Witt, Leop. Fredr., kapellmästare, komponist, f. 1811 i Königsberg, † i Kiel 1/1.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. Operan. Juni 2. Gounod: *Romeo och Julia* (hr Strandberg, frk. Moritz) — 3. Messager: *Skrifvarkungen*. — 6. Bizet: *Carmen* (fru Edling). — 9, 11, 13. Wagner: *Lohengrin* (Elsa, Ortrud: frkn. Moritz, Almati; Lohengrin, konungen, Telramund, härroparen: hrr Ödmann, Nygren, Lundqvist, Grafström; — 12. Thomas: *Mignon* (fru Edling, Wilhelm Meister: hr Lundmark)

Med detta nummer följer till samlingens årsprenumeranter bilaga till, innehållande för piano: Ritz'e-Skolan af Hedvig Ek.

Länge väntad gick Wagners »Lohengrin» i spelårets elfte timme öfver operascenen, säkert till men för teaterkassan; ty denna operas dragningskraft visade sig första aftonen genom nästan fullt hus, oaktadt den gafs på en vacker sommarafton. Återupptagandet skedde i en olycklig stund äfven derför, att denna tiden på året hofkapellet är något decimeradt genom medlemmars frånvaro under militäröfningarne. Inöfningen af operan har ej heller kunnat ske med nog fart, troligen i följd af såväl forceradt arbete på framförandet af nyheten »Skrifvarkungen» som de föregående gästspelen. Under sådana omständigheter kan första utförandet, ej minst från dirigentens sida, anses någorlunda tillfredställande, helst med afseende på de krafter hvaröfver operan för närvarande förfogar. Vid de efterföljande föreställningarne fick operan ett särdeles godt utförande. Det har klandrats att fru Östberg icke fått Elsas rol vid denna repris, men grefvinnan i »Figaros bröllop», skulle sjungas af henne i samma dagar, hvilket i följd af hennes sjukdom dock blef om intet. Frk. Moritz, som sedan lång tid tillbaka instuderat rolen, utförde densamma i det hela ganska förtjenstfullt, och detta synnerligast i tredje aktens betydelsefulla scen, frk. Almati gaf en kraftig bild af Ortrud, men rösten öfversteg stundom skönhetsmåttet genom skärpa vid forceringen. Telramund hade, som vanligt, en god representant i hr Lundqvist, eburu han första aftonen var mindre väl disponerad. Kungens parti hade hr Strömberg bättre gått ut med, än hr Nygren, hvars bas har för ringa djup härtill. Hr Ödmann, i titelrolen, har varit väl disponerad och skördade rikt bifall. Mera höghet och värme i Graal-riddarens uppträdande skulle dock ej skada, äfvensom stundom en mera mjuk och lugn vokal framställning skulle fullkomna det goda intrycket af hr Ödmanns Lohengrin. Operan som senast gafs här d. 18 mars 1889, om vi rätt minnas, med frk. Ek som Elsa, afslutade nu denna speltermin. Till förmån för f. d. Mindre (Stjernström'ska) teaterns pensionsfond gafs »Mignon», hvari fru Edling afslutade sitt engagement vid vår Kgl. opera.

Till våra prenumeranter.

I Svensk Musiktidnings utgifvande inträder nu, såsom vanligt, och i likhet med flera utländska musiktidningar, ett uppehåll i sommar, under "den döda säsongen", då det högre musiklifvet å scenen och i konsertsalongen ligger nere. Från och med 1 september fortsättes tidningen såsom förut med två nummer i månaden.

Redaktionen.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. Den från konserter härstädes bekante tenorsångaren Olof Lemon, hvilken med stor framgång under senaste spelår debuterat som operasångare i Göteborg, lär af dir. Nordqvist, som haft tillfälle att höra honom der, engagerats för nästa säsong vid Kgl. operan. Denna nyhet kan ej annat än helsas med tillfredställelse i betraktande af hr Lemons utmärkta röst och andra för scenen passande personliga egenskaper Kgl. operan är verkligen i behof af en god tenor, som kan ställas vid sidan af hr Ödmanns, och vi anse Kgl. operan ha gjort i det hänseendet en god acqvisition med hr Lemons engagement.

Arvid Ödmanns gästspel under guldbröllopshögtiden i Köpenhamn kröntes med stor framgång särskildt gäller detta hans Turiddo i »Cavalleria rusticana.»

Vasa-teatern afslutade sin säsong den sista april med Offenbachs »Pariserlif», i hvilken opera, liksom förut i »Den sköna Helena», fru Anna Petterson(-Norrie) gästat med en framgång, kanske ännu större än förut.

Ett föredrag "Om skolsång" hölls nyligen af sånglärarinnan i Katarina folkskola, fröken *Anna Bergström,* som under år 1890 med statsunderstöd studerat skolsångundervisningen i utlandet. Det intressanta föredraget mottogs med mycket bifall. Vi ha nu ej rum för att närmare redogöra för detsamma.

Allmänna musikaliska förskolan under hr Fredrik Pettersson har innevarande år fortgått enligt sitt program, att musikteori och gehörstudier (musikdiktamen) böra åtfölja pianoundervisningen alltifrån början.

Nästkommande höst anordnas för minderåriga elever utan förkunskaper en särskild *förberedande klass,* der lärarinnor ombesörja undervisningen i hemmen samt månadtligen uppvisa hvarje elev för föreståndaren; offentliga uppvisningar förekomma icke i någon form.

Till höstterminens afgiftsfria pedagogiska kurs för lärarinnor mottager hr Pettersson anmälningar under sommaren; en dylik kurs för yngre pianolärare är äfven ifrågasatt.

Vid den pågående internationella utställningen för musik och teater i Wien utställer hr Pettersson en på tyska affattad redogörelse för Allmänna musikaliska förskolans arbetssystem och lärokurser.

Upsalakören O. D. kom att börja sitt konserterande, icke i Kalmar som först uppgafs, utan i Visby d. 7:de d:s, der två konserter gåfvos på samma dag.

Operasångarne hrr Carl Lundmark, Helmer Nygren och Erik Borgstedt komma att deltaga i den sångarfärd som Norrlands nation i Upsala anträder till hembygden omkring den 16 juni. Derefter förbereder hrr Lundmark och Nygren, med hr Borgstedt som ackompagnatör, en turné genom Norrland börjande omkr. d. 12 juli i Luleå. Programmet kommer bl. a. att omfatta duetter ur »Faust», »Leonora» och »Alphyddan», sånger af Josephson och Kjerulf samt arior ur »Mignon,» »Konung för en dag» och »Neaga» m. fl.

En operaturné företager i första hälften af juni Stora teaterns i Göteborg lyriska artister: fröknarna Lindegrén och Hamberg, hrr Söderman och Henning m. fl., under ledning af kapellmästare Herbold. Turnén omfattar städerna Venersborg, Uddevalla, Vexjö, Kalmar, Karlskrona, Jönköping, Linköping, Norrköping, Vestervik, Oskarshamn, Eksjö, Borås, m. fl. Endast Gounods »Faust» kommer att gifvas, en gång i hvarje stad.

Damqvartetten från Kgl. operan, som under våren i hr Julius Wiberghs sångskola inöfvat ny repertoar, ämnar, liksom föregående år, företaga en konsertturné under juni och juli månader omfattande mellersta och södra Sverige. I augusti torde Finland besökas.

En ny damtrio (af hr Wibergh utbildad) bestående af frökn. Norén (sopran), Forsberg (mezzosopran) och Bergensson (alt) skall under namn af »Svenska damtrion» denna sommar konsertera i mellersta och södra Sverge.

Fröken Anna Wallin, som under $1^1/_2$ års tid sjungit för Fritz Arlberg härstädes, gaf pingstdagen konsertmatiné i Malmö. Sydsvenska Dagbladet berömmer hos den unga sångerskan ej blott röstens omfång och klangfärg utan äfven det vårdade, om flitig utbildning och god uppfattning vittnande sångsättet.

Fröken Signe Törnebladh, dotter till bankofullmäktigen och riksdagsmannen Törnebladh och svägerska till amerikanske ministern Thomas, vistas sedan förlidet år i Paris för sångstudier. Hon sjnnger för fru Artôt och lär, enligt fleras omdöme, ha gjort mycket stora framsteg.

Förlofning har, enligt svensk-amerikanska tidningen Duluth Posten, ingåtts mellan den bekanta sångerskan fröken Augusta Öhrström, som sedan några månader befunnit sig på en konsertturné i Förenta staterna, och hr F. O. Renard, som varit hennes impresario under nämnda konsertturné.

Märta Petrini, den rikt begåfvade unga svenska sångerskan, har sedan en längre tid fortsatt sina studier i Paris. Sedan hon afslutat dessa, tillträder hon i höst ett fördelaktigt engagement i Brüssel, hvilket hon föredragit framför ett dylikt i London.

Göteborg. Stora teaterns operaföreställningar afslutades d. 29 maj med

»Carmen». Dagarne förut gåfvos ett par folkföreställningar af »Regementets dotter» och »Faust», hvilken senare opera äfven gafs som recett för hr Söderman. Dessutom gafs »Trubadu ren» som recett för kapellm. Herbold och »Fra Diavolo» för kören.

Herr och fru Linden ha anträdt en resa till utlandet och deras engagement vid Göteborgsteatern lär ännu icke vara afgjordt. — Konserter ha i maj gifvits af violinisten Nils Ericson å Stora teatern samt frökn. Edla Hamberg och Sofie Lindegren i Exercishuset.

Söderhamn. I nya gymnastikhuset gafs här den 15 maj konsert af Söderhamns Sångförenings manskör och den 28:e en kyrkokonsert af Söderhamns kyrkokör under ledning af prosten Kihlberg, hvarvid P. U. Stenhammars oratorium »David och Saul» utfördes. Solopartierna utfördes af fru Hofvenberg från Gefle, en inom dess musikverld uppburen sångerska, samt frök. H. Norell, hrr G. och C. J. Bodlund och C. Wallin. Konserten säges i sin helhet ha lemnat ett mycket godt intryck.

Sundsvall. Sångarne Hrr J. O. Wallin och Arthur Stenmark gåfvo med biträde af Norrlandskapellet och musikvänner här en konsert den 24 april. Jemte orkestermusik och sångqvartetter utförde konsertgifvarne duetter ur »Martha» och första aktens final i »Faust» samt hvar för sig arior ur »Gioconda», »Barberaren», barcarole ur »Lalla Rookh» samt serenaden ur »Faust».

Norge.

Kristiania. Krist. teater har under senare hälften af maj och i denna månad gifvit af pjeser med musik »Per Gynt», »Faust» med frk. Oselio som Margareta, »Den svarta dominon» med fru Moe som Adèle samt »Carmen» med frk. Oselio i titelrolen och fru Moe som Michaela.

»Aftenposten» omtalar från denna representation ett, som den säger, egendomligt intermezzo. Efter 3:dje akten, hvari fru Moe förtjenstfullt utförde Michaelas aria, applåderades lifligt. Ridån gick upp och hufvudpersonerna, frk. Oselio, fru Moe, hrr Kloed och Lund framträdde. Ridån gick ned. Nya applåder och framropning af fru Moe-Michaela, och — frk. Oselio inträdde åtföljd af hr Kloed. Ännu en gång rop på fru Moe, och ånyo framträdande af frk. Oselio och — kapellm. Hennum. Fru Moes beundrare gjorde ännu ett försök, som hade till följd att gasen släcktes.

På Tivoli har fru Anna Pettersson-Norrie uppträdt tre gånger med stort bifall. Operasångaren Rud. Sellman började d. 15 maj ett gästuppträdande på Eldorado.

Den 11 juni firade Edvard och Nina Grieg sitt silfverbröllop på sin villa nära Bergen, och voro då föremål för stor hyllning samt erhöllo värdefulla hedersgåfvor, såsom en flygel af Steinway m. m.

Finland.

Helsingfors. Svenska teatern har i slutet af maj gifvit af musikpjeser Millöckers »Söndagsbarnet», »Regina von Emmeritz» och »Stackars Jonathan», den senare som recett för hr och fru Castegren. — På Alexandersteatern har Fröberska sällskapet gifvit under senare hälften af maj »Sjökadetten», »Storhertiginnan», »Boccaccio», »Frihetsbröderna», »Konung för en dag» samt »Tiggarstudenten», den senare som recett för frk. Gerda Grönberg, som uppträdt med stor framgång i alla dessa pjeser. Dessutom har gifvits »Fatiniza». — Af konserter ha gifvits en symfonikonsert (6:te) och populära konserter. — Helsingfors' Musikinstitut har haft 3 uppvisningar; å den första, i Tyska kyrkan, gåfvos endast orgelmusik och sång för bland. kör, å de senare saker för violin och för piano samt solosång. Klockare- och organistskolan hade äfven en uppvisning i Gamla kyrkan.

Wasa. Musikaliska föreningens orkester gaf den 26 april sin 5:e och sista musikafton under dir. A. E. Westerlinds ledning efter ett s. k. »Valprogram». Vid föregående musikafton erhöll nämligen hvarje medlem en blankett för ifyllande af sina favoritnummer och efter 72 inlemnade »valsedlar» bestämdes sedan programmet En sådan konsert anordnas här vanligen i slutet af säsongen.

Flesta rösterna erhöllo sålunda: Fackeldans N:o 1 af Meyerbeer (35). Sérénade mélancalique för violin af Tschaikowsky (32), »Hjertesår» och »Våren» för stråkork. af Grieg samt Dolores-vals af Waldteufel (31), uvertyr till »Hamlet» af Bach (28) samt marsch ur Mendelssohns »Athalia» och entreakt jemte kör ur »Lohengrin» (21).

Danmark.

Köpenhamn. Kgl. operan har under senare hälften af maj och i första dagarne af juni gifvit följande musikpjeser »Drot og marsk», »Carmen» (med frk. Dons och hr Fr. Brun), »Figaros bröllop», »Traviata» samt »Romeo och Julia» (2:dra akt och 4:de aktens första afd.) och »Cavalleria rusticana», i hvilka sistnämnda operor hr Arvid Ödmann uppträdde på kallelse af teaterchefen.

En festföreställning till firande af konungaparets guldbröllop egde rum å Kgl. teatern d. 26 maj med följande program: 1. Hyllningskantat af Bergsoe med musik af hofkapellm. Joh. Svendsen, utförd af teaterns hela personal samt med inlagdt recitativ (af Em. Poulsen) och slutvers på »Kung Christian»-melodien, hvari publiken var anmodad att instämma; 2. 1 akt af »Heksen», 3. Festballett af Joh. Svendsen, som anförde det hela, prydd med sitt nya kommendörsband. Äfven andra teatrar och musiketablissement hade vid detta tillfälle festföreställningar. — Casino-teatern har för öfrigt gifvit »Cornevilles klokker» och »Miss Helyett.

Guldbröllopsmusik: »Festkvadrille» och »Festmarsch» af Georg Lumby, samt »Fackeldans» af C. H. Möller, har på W Hansens förlag utkommit i anledning af högtidligheten.

Paris. Berlioz' »Les troyens» (»Trojanerna i Karthago») återuppfördes första gången den 7 juni å Opéra Comique. Denna opera, först uppförd 1863 (sex år före komponistens död, 25 år efter hans första opera »Benvenuto Cellini») slog nu mycket an genom sin i vår tid förstådda musik, genialisk och i många fall storslagen I Didos rol debuterade en sjuttonårig sångerska, frk. Delna, som var föremål för en högst ovanlig hyllning och anses blifva en lysande »stjerna».

London. Operasäsongen började d. 16 maj å Coventgarden-teatern och anses blifva lysande. Bland engagerade första rangens artister nämnas i främsta rummet sångerskan Melba och tyske Wagner-tenoren Alvary. Våra landsmaninnor Sigrid Arnoldson-Fischhof och Agnes Janson äro, som bekant, äfven engagerade der. På repertoaren står flere Wagneroperor, »Fidelio» etc.

Leipzig. En staty af Mendelssohn aftäcktes här d. 26 maj (Kristihimmelsfärdsdag) å platsen framför nya »Gewandhaus». Den visar mästaren stående med en kappa lätt kastad öfver ena axeln, i högra handen, som hvilar på ett stöd, bär han en taktpinne. Sockeln bär allegoriska figurer, postamentets baksida den gyllne inskriften »Edles nur künde die Sprache der Töne».

Dödsfall.

Biernacki, Nicodème, violinist † i Sanok (Galizien) d. 6 maj, 67 år. B. tillhörde de polska flyktingar, som på 1860-talet kommo upp till norden Han gaf om våren 1865 tre konserter å kgl. operan och var derefter anställd vid dramat. teaterns orkester till dess denna indrogs, då han reste till Posen. B. blef slutligen lärare i violinspelning vid gymnasiet i Sanok.

Breuning, Gerhard von, son till Beethovens vän Stefan v. Br. Dr. G. v. Br., som helt ung en favorit hos Beethoven, har om honom skrifvit en bekant bok »Aus der Schwarzspanierhaus, Erinnerung an L van Beethoven aus meiner Jugendzeit» (se Sv. Musikt. 1886 N:o 18 o. 19 med Beethovens porträtt och afbildning af Schwarzsp.-huset) G. v. Breuning dog 6 maj i Wien, 78 år.

Duprato, Jules Laurent, sed. 1871 professor i harmoni vid Paris-konservatoriet, f. i Nimes, † i Paris 65 år. D. har komponerat sånger och mindre operor: »Trovatelles», »Paquerette», »Salvator Rosa» etc.

Goring-Thomas, Arthur, begåfvad engelsk komponist, mest bekant genom den äfven i Tyskland gifna operan »Esmeralda», f. $^{21}/_{11}$ 1851 i Ratton (Sussex), † i London (kastade sig, troligen i sinnestörvirring, under ett bantåg).

Guiraud, Ernest, bekant fransk komponist och konservatorieprofessor i Paris, f. $^{23}/_{6}$ 1837 i New Orleans, der hans far, Jean Bapt. G., (som 1827 vann romerskt pris vid konservat.), var musiklärare. Ernest G kom 15-årig till Pariskonservatoriet och erhöll der 1859 romerska priset för kantaten »Bajazet et le joueur de flûte». Efter återkomsten från Italien fick han flere operor uppförda: »Sylvia» (1864 å Op. com.), »En prison» (1869 å Th. lyr.), »Le Kobold» (1870 å Op. com.) samt

vidare, efter att som frivillig ha deltagit i fransk-tyska kriget, »Madame Turlupin» (Op. com. 1872), baletten »Gretna-Green» (å Stora op.) och »Piccolino» (Op. com 1876), som gjort honom mest bekant (gifven i Stockholm å Nya teat. 1882) samt »La galante aventure» (1882). G. blef 1876 professor i harmoni och 1880 i komposition (efter Massé) vid konservatoriet i Paris, der han hastigt dog d. 8 maj. Han har äfven komponerat en orkestersuite »Carnaval», en konseruvertyr och mindre saker.

Herrig, Hans, författaren till flere dramer och operatexter, deribland till den af Andr. Hallén komponerade »Harald Viking», † d. 4 maj i Weimar 47 år.

Lampadius, Wilh. Ad., dr. phil., författare till en biografi öfver Felix Mendelssohn-Barth., † 7/4 i Leipzig.

Lamperti, Francesco, berömd sånglärare i Milano, f. 11/3 1813 i Savona, † 1/5 i Como. Han var 1850—75 sångprofessor vid Milanokonservatoriet, der han sjelf utbildat sig. Bland hans många berömda elever kunna räknas M:mes Artot, Albani, Cruvelli, Sembrich m. fl. L. har utgifvit en sångskola, sångetyder, drillstudier m. m.

Lombardo, sångprofessor, f. i Palermo, † d. 5/5 i Neapel, 72 år. I sin ungdom skref han komiska operor, som med framgång uppfördes på mindre scener, men fick 1864 sin opera »L'albergo dell' allegria» upp på San Carlo-teatern. Hufvudsakligen känd som sånglärare och genom sina läroböcker »Guida dell' arte del canto» och »Lo studio di perfetta intonazione».

Poise, Ferdinand, kompositör, f. d. 3/6 1828 i Nimes, † 14/5 i Paris. Han var i Paris konservatoriet elev af Ad. Adam och har skrifvit många behagliga operor och operetter deribland de bekanta »Bonsoir, voisin!» (1853) (»God natt, granne»), först här gifven 1856 å Mindre teatern), »La surprise de l'Amour» (1877), »L'Amour médicin» (1880), »Joli Gilles» (1884) och efterlemnar det färdiga partituret till en opera »Carmesine,» antagen för Opéra comique.

Rust, Wilhelm, professor, musikdirektör och Thomas-kantor i Leipzig, berömd Bach-forskare, ledde i många år utgifvandet af J. S. Bachs verk genom Bachsällskapet, f. 15/8 1822 i Dessau, † d 2/5 i Leipzig.

Obs! Resp. Stockholmsprenumeranter, som utflytta till sina sommarställen, torde för ditsändande af nästkommande nummer uppgifva sin adress till

Redaktionen.

För hvarje musikaliskt hem rekommenderas

SVENSK MUSIKTIDNING,

Nordiskt musikblad, 12:te årg., innehållande **populär läsning i musikaliska ämnen**, instruktiva artiklar om musikundervisning etc., biografier med **porträtter, följetonger, notiser** om musikverldens tilldragelser m. m.

Tidningens årsprenumeranter erhålla **musikbilagor**, (omkring 14 sidor) af *god* och *lätt utförbar* **sång-** och **pianomusik.** Tidningen utkommer 2 gånger i månaden (utom juli—aug.); Pris pr år **5** kronor. Prenumeration sker direkt hos Redaktionen Olofsgatan 1, i bok- och musikhandeln; för landsorten bäst **å posten**.

OBS.! I n:o 1—7 Porträtter af *Erik Åkerberg, Anna Karlsohn, Edvard Grieg, Annette Essipoff, Am. Ponchielli, Emma Holmstrand, Georgina Sommelius-Bottero, Aulinska qvartetten, A. Sullivan, Ole Olsen, V. Pasqualis, Dina Edling;* med n:o 6 *musikbilaga* inneh.: *pianostycken* af ***Emil Sjögren, A. M. Myrberg, Erik Åkerberg*** och ***Adr. Dahl,*** visa af ***Ludv. Norman.***

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

Albumblad

5 melodiska tonstycken för Piano (Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale)
af
Adrian Dahl,
finnes att köpa å **Svensk Musiktidnings expedition,** Olofsgatan 1, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.

Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

Svensk Musiktidnings

Musik-Album

V—1891,

innehållande för piano: **Berger, L.:** *Menuett:* **Kirchner, Th.:** *Albumblad;* **Mendelssohn:** »På sångens lätta vingar» (transcr.); **Mozart:** *Menuett* (ur Ess-dur-symf.); **Myrberg, A. M.:** *Lenadslust;* **Rietz, L.:** *Julhelsning;* — för sång med piano: **Oterdahl, Ada:** *Den lyckliga kärlekens smärta;* **Sjögren, Emil:** *Den långa dagen,*

säljes à 1 krona å tidningens Expedition. Olofsgatan 1 (1 tr. upp öfv. gården) samt i bok- och musikhandeln.

Ett Althorn

af Herrar Ahlberg & Olsons berömda tillverkning, förnickladt, begagnadt endast några dagar säljes billigt med tillhörande etui och skrifven notbok, innehållande 309 st. valda melodier af A. L. Bagge, Göteborg. (G. G. 504.)

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

OBS! Billigt annonspris i Svensk Musiktidning: 10 öre petitrad; 15 öre petitrad för utländsk annons.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.
43 Regeringsgatan 43.
Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Resp. Tidningsredaktioner

eller musikvänner i landsortsstäderna anmodas att till Svensk Musiktidnings Expedition insända tidningsnummer med program för konserter och teaterföreställningar med musik eller andra märkligare musikaliska notiser, på det vår enda musiktidning skall kunna redogöra för musiklifvet i vårt land äfven utom hufvudstaden.

Redaktionen.

Hrr Bokhandlare i landsorten som ännu icke inbetalt Sv. Musiktidnings saldo för 1891, anmodas göra detta med omgående.

Redaktionen.

Innehåll: Dina Edling (med porträtt). — Genmäle till A. L. af Richard Norén (om artikeln »Westphalism i Sverige», se näst föreg. N:r). — Gamla operor i ny upplaga. — Georgina Sommelius, poem af Erik Sellin. — Musikpressen. — Dödsfall inom musik- och operaverlden 1891 (—90). — Från scenen och konsertsalen. — Till våra prenumeranter. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

Stockholm, O. L. Svanbäcks Boktryckeri-Aktiebolag, 1892.